

SARI MEHMET VE BİR EZGİ

Uğur KAYA

Sivas havaları deyince aklıma hep, gurbetle dinlediğim, davul zurnayla çalınmış havalar gelir. Sivas toprağı; halayların oynandığı, esmer yiğitlerin harmanda halaya durduğu yerdir.

Zurnanın inlediği davulun dem tuttuğu ezgi, yürek yakıcıdır. Bir başkalık vardır ezgilerde... Bu başkalık nedir? Ezgilerdeki yakıcılık, neden kaynaklanmaktadır? Sivas'ın kıraç toprağı mı? Acı poyrazı mı? Yoksa, nice yiğitlerin ve gelinlerin canını alan Kızılırmak'ın coşkuluğu mu? Halkımız en neşeli anında bile, bir uzun hava duydu mu, gözleri dolan, tüyleri diken diken olan insandır.

O uzun havalara, o otantik ve nostaljik özellik yüzündendir ki, zurnanın inlediği, davulun dem tuttuğu ezgiler, yürekleri dağlamaktadır. Yürekleri dağlayan kişi ise, zurna ile hemdert olmuş, zurna ile bütünleşmiş halk sanatçısıdır. İşte, yazımızda tanıtacağımız **Sarı Mehmet** de bu sanatçılardan birisidir.

Sarı Mehmet, Sivas'ta yüze yakın halay ve uzunhavayı en iyi yorumlayan bir halk sanatçısıdır. Zurnayı çok güzel çalmasının yanında bütün Sivas halaylarını bilir ve oynar.

Çocukluğundan beri davul-zurna çalan Sarı Mehmet, Çeşitli ustaların yanında iyice pişerek, yeteneğine yakışır şekilde, çok mükemmel bir yorumcu olmuştur. Zurna çalarken, nefesini çok iyi kullanmakta, "hava döndürme" dediğimiz zurnanın çalınışındaki nefes alış-verişlerini kusursuz bir şekilde yerine getirmektedir. Parmakları, küt olmasına rağmen, çok hareketli bir yapıdadır. Mehmet, zurnayı çalmaya başladığı vakit, sarı kirpikleri gözlerini kapatır ve boyun damarları şişer, ayrı bir dünyaya dalar. Hava döndürme anında, düllükleri düzenli aralıklarla şişer, bazen ezginin akışına kendini kaptırarak -*özellikle beşinci seslere çıktığı zaman*- sağ elinin parmaklarıyla altta kalan boş delikleri sıvazlar, değişik, güzel bir ahenk sağlar. Yörenin halaylarını çok iyi çalmasıyla birlikte, uzunhavaları da bir o kadar iyi yorumlayıp çalmaktadır. Bunları dinleyen etkilenmemesi elde değildir. Onu yakından dinle-

yenler bilirler; birçok insanı gözyaşlarına boğmuştur. Bizim, çoban kavalıyla çalındığını bildiğimiz "*Kara Koyun*" havasını ben, zurnayla ilk defa Sarı Mehmet'ten dinledim. Bir ezgi, zurna bu kadar mı yakışır? Siz de gözünüzü kapatıp kendinizi ezgilere bıraktığınız zaman, Sarı Mehmet'in dünyasına ortak olursunuz.

"*Sivas'ta senden önce en iyi zurna çalan ustalardan birkaçını söyler misin?*" sorusuna; "*Kamberinoğlu Hacı Avlar, Kahraman Asanaka, Çöpbacak Turan*", kendi ustası "*Sarı İbrahim*" ile "*Derviş*" ve "*Bekir Arız*"ın adlarını vermiştir. Kendi deyimine usta-çırak ilişkisi halen devam etmektedir. Oğlunun da kendi yolunda olduğunu, ileride kendisini aratmayacağını söylüyor.

Sarı Mehmet 1944'te Sivas'ta doğmuştur. Hacı ile Fadik'in oğludur. Evli ve beş çocuk babasıdır. Dokuzu erkek olan on üç çocuklu ailenin ikinci çocuğudur. Ailenin geçim kaynağı müziktir. Düğünlerde ve özel gecelerde zurnasıyla geçimini sağlamaya çalışan Mehmet, 1983'te ilk defa kendisine devlet kapısında iş buldu. Sivas Belediyesi Konservatuari'nda işçi kadrosunda işe başladı.

Ülkemizde, sanata gereken değerin verilmediği görüşüne Sarı Mehmet de katılıyor. Sanatçı, ilgi ister... Sanatçı iltifat ister... Sanatçı karnı doysun, sanatına layık yaşasın ister... Kanaatimce, **Sarı Mehmet** bunlardan pek nasibini alamamıştır. Kalbinin bir köşesinde, bir burukluk içini oymakta... Ne zaman zurnayı çalmaya başlasa, muhakkak bir Sivas uzunhavası inletmekte... Sözde zurnanın ayanını yapıyor gözükse de, çaldığı havalarda bir sıızlanma, bir burukluk hissedilmekte... Ben birilim o uzun havaların ne demek istediğini... Bunu gözlerime dolan yaşlar, kollarımda dikenleşmiş tüyler, senin ne demek istediğini çok iyi anlatıyor **Sarı Mehmet**, çok iyi...

Yazıma son verirken 20.10.1988 günü Sarı Mehmet'ten derlediğim "*Sivas Gelin Ağlatma Havası*"nın notasını kaydetmeyi uygun gördüyorum. Gelin Ağlatma Havası, Sivas'ta Kına Gecelerinde gelini ağlatmak için çalınan ezgidir. Ayrıca gelin evden çıkarken de bu ezgi çalınır.

Yöresi: Sivas

Çalanlar: Mehmet Asanekut

Hüseyin Asanekut

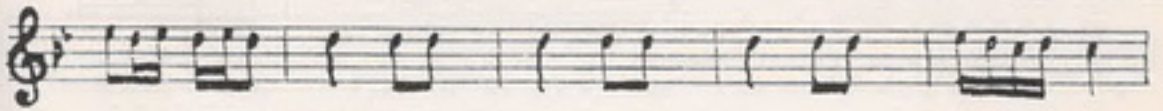
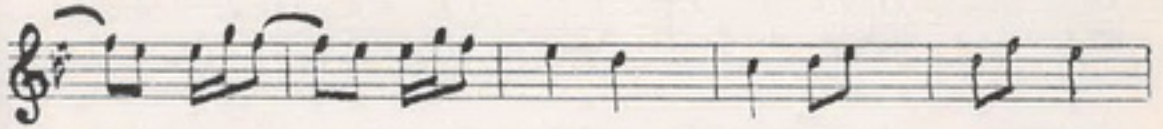
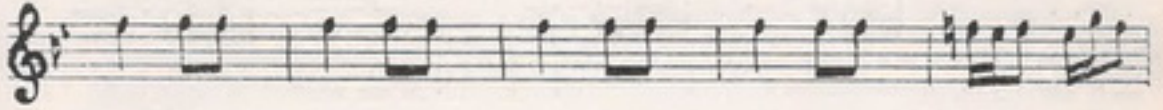
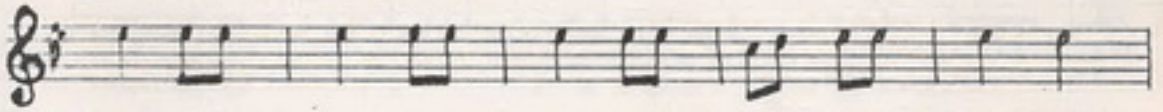
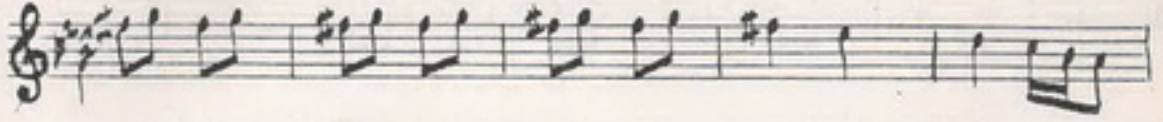
Derleyen-notaya alar:

Uğur Kaya

Derleme Tarihi:

20.10.1988

GELİN AĞLATMA HAVASI

A handwritten musical score for the piece 'Kızılırmak'. The score is written on eight staves. The first two staves are in treble clef, and the remaining six staves are in bass clef. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The notation is clear and legible, with some decorative flourishes in the first staff. The paper shows signs of age, with some discoloration and a few small stains.